

Nowa Masztalarska

Rewitalizacja Skweru
im. Romana Wilhelmiego w Poznaniu

Nowa Masztalarska

Rewitalizacja Skweru im. Romana Wilhelmięgo w Poznaniu.

Przedstawiamy skrócone podsumowanie badań społecznych przeprowadzonych przez Centrum Praktyk Edukacyjnych w Centrum Kultury ZAMEK na zlecenie Estrady Poznańskiej.

Zainicjowanie badań na temat Skweru im. Romana Wilhelmięgo wpisało się w proces zmian planowanych w okolicy ulicy Masztalarskiej. Ulica w istotnym stopniu zostanie odmieniona w wyniku przebudowy siedziby Estrady Poznańskiej (przy ul. Masztalarskiej 8), a także częściowej przebudowy Archiwum Państwowego w Poznaniu przy ul. 23 Lutęgo 41/43.

Celem badań było poznanie potrzeb mieszkańców Poznania, a w szczególności mieszkańców ulic w najbliższym otoczeniu Skweru im. Romana Wilhelmięgo (ul. Masztalarska, ul. Zamkowa, ul. 23 Lutęgo, Plac Wielkopolski) związanych z tym miejscem.

Badania

Badania odbywały się od kwietnia do czerwca 2019 r.

1. Rozpoczęły je **warsztaty z mieszkańcami** okolic Skweru, pracownikami Estrady Poznańskiej, przedsiębiorcami, przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz lokalnego samorządu.

Podczas tych spotkań zbieraliśmy opinie o obecnym kształcie Skweru i szukaliśmy nowych rozwiązań.

2. Drugim etapem badań były **badania ilościowe** prowadzone metodą sondażową: rozmawialiśmy ze 151 osobami korzystającymi ze Skweru.

3. Końcowym etapem prac były **otwarte spotkania** prezentujące proces badawczy i jego wyniki, w tym piknik sąsiedzki na Skwerze im. Romana Wilhelmięgo, który odbył się 1 czerwca 2019 r. Poza funkcją integracyjną pełnił także rolę badawczą: mieszkańcy opowiadali się za rekreacyjną lub kulturalną funkcją Skweru i prezentowali (a niekiedy także rysowali) badaczom i badaczkom swoją wizję Skweru.

W badaniach udział wzięli nie tylko mieszkańcy i użytkownicy Skweru, lecz także architekci i urbaniści, przedstawiciele lokalnego samorządu, przedsiębiorcy i pracownicy Estrady Poznańskiej.

Problemy

Najczęściej wskazywane problemy:

- brud, chaos przestrzenny,
- nieprzyjemny zapach,
- brak bezpieczeństwa,
- obecność psiej toalety – określona została jako „preżytek”,
- spożywanie alkoholu i załatwianie potrzeb fizjologicznych w zaroślach Skweru,
- miejsce „po drodze”, „po trasie do”.

„Ten Skwer to obraz nędzy i rozpaczony”

„Nic tylko brud i smród”

„Te krzaki odstraszą – nie ma mowy żeby się tam zatrzymać!”

Rozwiązania

- zaprojektowanie nowej, bardziej funkcjonalnej zieleni – drzewa, kwiaty, trawa, łąka miejska, kompozycja przestrzenna dająca cień i umożliwiająca wypoczynek na Skwerze
- równa i czysta nawierzchnia, dostosowana do potrzeb wszystkich potencjalnych użytkowników Skweru, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami, rodziców z dziećmi

- **dla ponad połowy (52,3% badanych) kolorowe kwiaty były najbardziej pożądanym elementem przyrody**

- regularne sprzątanie
- ustalenie zasad zarządzania Skwerem
- przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej na temat konieczności sprzątania nieczystości po swoich psach; propozycja przeniesienia psiej toalety na teren przyległy do ogrodu Jordanowskiego przy ulicy Solnej (gdzie znajduje się także wybieg dla psów)
- nowoczesna (designerska) toaleta
- mała architektura: mobilne ławki, dostęp do prądu, plac zabaw, zadaszona przestrzeń, dająca osłonę przed słońcem i deszczem, więcej koszy i oświetlenia
- monitoring, zwiększenie częstotliwości patroli Straży Miejskiej
- zachowanie swobodnego przejścia na Plac Wielkopolski

Trzy wizje Skweru – wizja rekreacyjna

„Wizja rekreacyjna” wzbudziła w badanych **pozytywne wyobrażenia** o czasie wolnym spędzonym na Skwerze; odpowiada ona na wskazywaną w badaniach potrzebę zwiększenia ilości „zielonych oaz”, umożliwiających kontakt z przyrodą w centrum miasta, jednocześnie pełniących funkcję estetyczną.

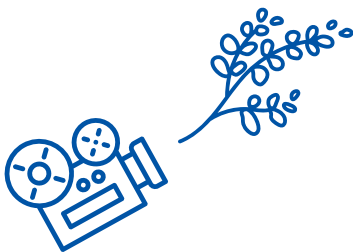
Określenia, jakimi nasi rozmówcy opisywali zielone miejsce to m.in.:

„cichy”, „dający wytchnienie”,
„zielona oaza”, „spokojny”,
„można tam odpocząć od zgiełku”

Trzy wizje Skweru – wizja kulturalna

„Wizja kulturalna” to propozycja, by na Skwerze odbywały się koncerty, kino plenerowe, zajęcia i warsztaty dla małych grup. Dla naszych rozmówców było bardzo ważne, by funkcja ta nie zdominowała roli wypoczynkowej Skweru; wydarzenia o „**otwartej formie**” mogłyby zachęcać przechodniów do włączenia się lub chociażby przyjrzenia się proponowanym działaniom.

Trzy wizje Skweru – wizja usługowa

„Wizja usługowa” cieszyła się najmniejszą popularnością wśród ankietowanych. Zakładała wprowadzenie na Skwer funkcji usługowej, np. mobilnej lub stacjonarnej kawiarni, lub strefy gastronomicznej, w której pobliskie restauracje mogłyby prowadzić swoje ogródki.

To rozwiązanie niesie ze sobą konieczność **modyfikacji miejskiego planu** zagospodarowania przestrzennego. Z wizją usługową Skweru nieodłącznie związana była kwestia obecności na nim sklepu z warzywami – okolicznego Warzywniaka, który pomimo braku zgody na działalność usługową wciąż funkcjonuje na Skwerze. Badania pokazały, że jest on dla wielu mieszkańców więcej niż tylko sklepem – długoletnia działalność sprawiła, że ma on szczególne miejsce na lokalnej mapie.

Wyzwania

Próba zwrócenia uwagi na realne społeczne problemy
Skweru im. Romana Wilhelmię wymagałaby przede wszystkim:

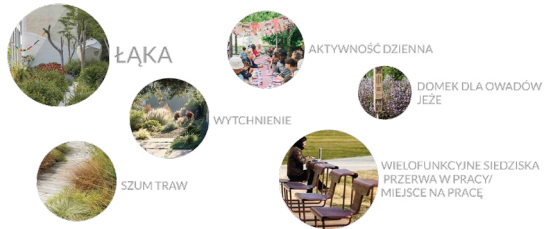
- nawiązywania szerokich, międzyinstytucjonalnych partnerstw,
- podpatrywania innych, czerpania z dobrych przykładów,
- włączenie w tworzenie nowej wizji Skweru także osób zagrożonych bezdomnością, które są częstymi użytkownikami tej przestrzeni i osobami, które mogą być potencjalnie zaangażowane w aktywną rewitalizację Skweru,
- przedłożenia celów społecznych nad estetyczne,
- cierpliwości i nastawienia się na długotrwały proces,
- szerokiego rozumienia kultury (włączanie praktyk „mniej kulturalnych” do rozumienia kultury: np. ogrodnictwa),
- używania kultury do odczyniania rzeczywistości,
- napisania wspólnie z organizacjami społecznymi, NGO, projektu na „społeczną rewitalizację” Skweru (swoiste laboratorium innowacji społecznej), czyli prawdziwe „Alternatywy”,
- uznania solidarności społecznej za wartość.

Wizja Skweru – propozycja pierwsza

Prezentujemy dwie wizje Skweru, które konsultowane zostały z uczestnikami pikniku sąsiedzkiego.

grafiki: ZMROK

Pierwsza wizja symbolizować ma relaks i wytchnienie w zielonej oazie. Ważnym jej elementem jest roślinność łąkowa, niewysoka.

Wizja Skweru – propozycja druga

Druga wizja przypomina raczej „miejski Skwer” z wysokimi drzewami i mobilną sceną do wykorzystania podczas różnych wydarzeń kulturalnych.

grafiki: ZMROK

Zważywszy na zróżnicowaną grupę badanych trudno było zbudować jednolity model lub kilka modeli jasno określających funkcję Skweru.

W trakcie badań ważniejsze niż sformułowanie gotowych rozwiązań, stało się zarysowanie kluczowych propozycji, mogących służyć jako zestaw inspiracji oraz kierunków, w jaką stronę należy pójść w przeprojektowaniu przestrzeni.

Kolejne etapy działań obejmują podjęcie współpracy Estrady Poznańskiej z Radą Osiedla Stare Miasto oraz Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu. Jeżeli chcesz przekazać nam swoją opinię na temat tej przestrzeni, prosimy o wiadomość na adres: k.chrobak@estrada.poznan.pl

**Pełny raport z badań można pobrać ze strony estrada.poznan.pl
Zachęcamy do lektury!**

Organizatorzy

POZnań*

ESTRADA
POZNAŃ
ŃSKA

Realizatorzy

CENTRUM
KULTURY
ZAMEK

CPE ○
CENTRUM PRAKTYK
EDUKACYJNYCH